

**ÖDEMİŞ İLKKURŞUN (HACI İLYAS-BURHANIYE)
KÖYÜ'NDE 1320 (M.1904) YILI NÜFUS SAYIMI
(CENSUS IN 1320 (1904 AD) IN İLKKURŞUN (HACI İLYAS-
BURHANIYE) VILLAGE, ODEMIS)**

Necat ÇETİN*

ÖZET

Adige / Şapsığ boyundan olan Çerkezlerin iskan edildiği bir köy olan İlkurşun Köyü, Çerkezlerin 1864 yılı Kafkas sürgününden sonra Küçük Menderes havzasında kurdukları köylerdendir. Çerkezler Kafkasya'dan sonra önce Rumeli'ye, daha sonra Fethiye'ye yerleştirilmiş, en son Ödemiş yakınlarındaki bugün köyün bulunduğu yere iskan edilmiştir. Köyde son Osmanlı nüfus sayımı 1320(M.1904) yılında yapılmıştır. Sayımda toplam 46 nüfus hanesi ve 142 kişinin kaydı vardır. Yunan işgaline karşı ilk cephe burada kurulmuştur.

Anahtar kelimeler: Nüfus sayımı, İlkurşun, Çerkez, Nüfus kaydı.

ABSTRACT

Ilkkursun, a village inhabited by Circassians coming from Adige/Shapsugs tribe, is a village which The Circassians established in Küçükenderes Baslin after the Caucasian exile in 1864. After Caucasia the Circassians were placed firstly into Rumelia and then into Fethiye, and they finally were inhabited the place near Ödemiş where the village is today. The last Ottoman Census in the village was carried out in 1320 (1904 AD). There were 46 household population in total and 142 people were on record. The first front against Greek occupation was established here.

Keywords: Census, İlkurşun, Circassian, Population Record.

Bu gün idari bakımdan Ödemiş Merkezine 12 km uzaklıkta olan İlkurşun köyü, Kuzey Kafkasya'nın Otokhton (yerli) halklarından olan Adigelerin Şapsığ boyundandır. Köyde nüfusun tamamı Adigelerden oluşmaktadır. Dışarıya göç vermesine rağmen dışarıdan göç almamış olan köyde halen anadil olarak Çerkezce konuşulmakta, Adige örf ve adetleri uygulanmaktadır. Yaklaşık 100 haneden oluşan köyde, ancak 200-250 kişilik yaşlı bir kesim yaşamlarını sürdürmektedir.

Tarihçe: Kuruluşu 1870'li yıllara dayanan İlkurşun Köyü'nün kurucuları Adigelerin Şapsığ boyundandır. Köyün kurucuları olan Şapsığlar, kıyı boyu

---

* Yerel Tarih Araştırmacısı, Eğitimci.

Şapsığlarından olup (XIUŞE ŞAPSIĞEXER) Kuzey Kafkasya'nın Tshemez (Novorossisk), Tuapse, Anapa bölgelerindedir.

Osmanlı Devletinde genel nüfus sayımları ve 1320 (M.1904) sayımı hakkında kısa genel bilgi: Osmanlı devletinde 1831 yılında yapılan genel nüfus sayımında sadece erkekler yazılmış, 1844 yılı sayımı ülkedeki bütün nüfusu kapsamış. 1881 yılında yayınlanan "Sicil-i Nüfus Nizamnamesi" ile her kazada bir nüfus komitesi kurulmuş. Nizamnameye göre sayımda bir heyet görevlidir. Heyeti bir nüfus memuru, bir papaz, bir haham görevlisi, bir subay ve belediye meclisinden ve kaza idare meclisinden birer üye oluşturmaktadır. Böylece nüfus müdürlükleri kurulmuş. Sayımı yapılanlara da birer nüfus tezkiresi verilmiş. 1881 yılında başlayan yeni sayım 1889 yılında bitirilmiş. Ancak istatistiği 1897'de yayınlanabilmiş. En son en esaslı ve kapsamlı yazım ise 1903 yılında başlanan ancak 1906 yılında bitirilen yazımdır. Bu yazım kayıtları şuan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının nüfus kayıt işlemlerinde esas teşkil etmektedir.

Çerkes Sürgünü'nde (21 Mayıs 1864) Ruslar tarafından anavatanlarından çıkmışlardır. Köyün kurucuları olan Şapsığlar, sürgün sonucunda önce Bulgaristan'ın Varna, Burgaz ve Romanya'nın Köstence limanlarına getirilip Rumeli'ye yerleştirilmişlerdi. Rumeli topraklarında 12 yıl kadar kalmışlar, 93 Harbi olarak tabir edilen 1877-78 Osmanlı-Rus harbinden hemen önce Anadolu topraklarına göçe zorlanmışlardır. 1878 yılının yaz ayında Fethiye ilçesine, bir kısmı Filistin Reyhani'ye bölgesine yerleştirilmiştir. Bir yaz mevsimi boyu Fethiye'de kalmış, Fethiye dolaylarında yaz mevsiminin çok sıcak ve bunaltıcı geçmesinden dolayı 100'ü aşkın ölü vererek, yaz mevsimi bitiminde Fethiye'yi terk etmiştir.

1878 yılının sonbahar aylarında Küçük Menderes deltasına gelerek, 1878 yılının son aylarıyla 1879 yılının ilk aylarında ilk önce Kahrat¹ ovasında iskân edilmişler. Daha sonra şu anki İlkurşun Köyü'nü Hacı İlyas² adıyla kurmuşlardır. Anlatımlardan Kafkasya'dan çıktıklarında 789 kişi oldukları, ancak köye

¹ Kemal Karpat, Osmanlı Nüfusu (1830–1914), İstanbul, 2003.; Nejdet Bilgi, "Osmanlı Dönemi Nüfus Sayımı Hakkında", Türk Yurdu, XIX-XX, (Aralık-Ocak 1999), s.117–124.

² Hane:17 Birey sıra no: Hasan oğlu Hacı İlyas, 1268 Kafkasya doğumlu. Ailenin soyadı: DİRİK.

ulaştıklarında 680 kişi kaldıkları anlaşılmaktadır. Yakınlarda Ertuğrul (İhsaniye) gibi Çerkez köyleri de bulunmaktadır³.

Anlatımlara göre 19. yy sonu ve 20 yy. başlarında Ödemiş havalisindeki önemli efelerden olan Çakırcalı Mehmet çetesi 4 defa köyü basmış⁴, bölgedeki asayişsizlik devletin resmi belgelerine de yansımıştır⁵.

Köyün ilk resmi ismi, ilk yerleştikleri Fethiye ilçesinden esinlenerek "Fethiye" veya "Fethiyar" olarak anılmıştır. İkinci resmi ismi Burhaniye'dir. 15 Mayıs 1919 tarihinde Yunanlılar'ın İzmir'e çıkışlarından sonra Küçük Menderes deltasında ilerleyen Yunan Efzon Birliklerini Ödemiş'e sokmamak için Ödemişli vatanperverlerle köy halkı arasında varılan mutabakat sonunda köy sirtlarında Hacı İlyas⁶ ve Ödemiş Müftüsü Dadaylı Hüseyin Efendi önderliğinde bir cephe kurulmasına karar verilmiştir. Batı cephesinde 1 Haziran 1919 tarihinde ilk direniş burada gerçekleştirilmiş, bu nedenle Hacı İlyas olan köy ismi, İlkurşun olarak değiştirilmiştir. 1925 yılında köyün girişindeki çamlık alana "İlkkurşun Anıtı" dikilmiştir⁷.

Köy mezarlığında bulunan Osmanlıca kitabe örnekleri:

Sene:1307 Küçük oğlu Lokman kızı Havva ..

³ Osmanlı coğrafyasının çeşitli bölgelerinde yaşayan Müslüman ahalinin neden Anadolu'yu tercih ettiğini Prof. Karpat şöyle açıklıyor: "Gelenler, Türkiye'deki toplumla kendisi arasında tarih, kültür ve din birliği görüyordu. O devirde, Girit'te, Rumca konuşan Müslüman bir Giritli, vatani olarak Türkiye'yi görüyordu. Balkanlardan ve adalardan gelen muhacirlerin, Pomak, Giritli, Boşnak, Arnavutların hemen hepsi "Türk" değildi. Ama bunlar kendilerini siyasî olarak "Türk" görüyordu. Göçlerin yeni bir toplum oluşturma konusunda yaptığı katkıyı anlatırken Prof. Karpat bir başka önemli ayrıntıya dikkat çekiyor: "Her yerde olduğu gibi Osmanlı devletinde de göçmenler fakirdir, geldiği toplumun yabancısıdır. Sosyal sınıf olarak da en alt tabakada yer alırlar. Hâlbuki Osmanlıda muhacirler iyi karşılanmıştır. Bunun temel sebebi İslam kültüründe yer alan muhacire iyi muamelede bulunma felsefesinin özümsemesidir". Nitekim yerli halk da muhacire yardımcı olmak için elinden gelen yardımı esirgememiştir. Böylece, büyük bir kaynaşma kolayca halledilmiştir. Bkz: Kemal Karpat, Osmanlı Nüfusu (1830-1914), (Çeviren Bahar Tırnakçı), İstanbul, 2003.

⁴ 12 Ekim 2011 tarihli 1955 doğumlu Ahmet Atik anlatımı.

⁵ Başbakanlık Osmanlı Arşivi (BOA) , Fon kodu: BEO , Tarih: 28 Z 1325, Dosya no:3239, Gömlek no:242915 "Ödemiş kazası dahilinde Ertuğrul ve Burhaniye karyelerinde sakin muhacirlerin eşkıya tecavüzatından muhafazaları".

⁶ Hacı İlyas Kafkas Kartalı Şeyh Şamil'in askerlerindedir. (Ali Atik ile 12 Ekim 2011 tarihli görüşme.)

⁷ http://tr.wikipedia.org/wiki/%C4%B0lkkur%C5%9Fun,_%C3%96demi%C5%9F, köy muhtarı 1958 doğumlu Sayın Muammer Özel ve 1946 doğumlu Sayın Remzi Tekir anlatımları (8 Ekim 2011 tarihli köyde yapılan görüşme).

Sene: 1323 Hatip oğlu Osman mahdumu Zekeriya...

Sene: 17 Mart 1327 Çakırcalı'nın silahlı müsademesinde şehadet eden Manyas Nahiyesinin Hacı Yakup Karyesinden Yerilma Bey mahdumu Baha ...

Yıllara göre köyün nüfus verileri	
2010	226
2000	324
1990	411
1985	446

24 Ağustos 1320 tarihli Burhaniye / İlkurşun Köyü nüfus esas defterinin incelenmesi: Bugün idari teşkilat olarak Ödemiş ilçesine bağlı bir köy olan Burhaniye / İlkurşun muhtarlık arşivinde bulunan bir adet nüfus esas defteri kaydına göre nüfus sayımı 24.08.1320 (Miladi 1904) de yapılmıştır. Defter 30 X 50 cm boyutlarında ciltli olup, toplam 100 sayfadır. İlk 80 sayfası kullanılmıştır. Defterin Osmanlıca orijinalinden 1940-50 yılları arası Latinceye çevirisi yapılarak yazıldığı yazı karakterinden anlaşılmaktadır. Defterin 1320 yılı orijinal nüshasının inceleme izni olmadığı için Ödemiş İlçe Nüfus Müdürlüğü arşivinde olduğunu tahmin edilmektedir⁸. Defterin son 20 sayfası boştur. Deftere önce her nüfus hanesine bir hane⁹ numarası verilmiştir. Hanenin ilk sırasına hane reisinin bilgileri yazılmıştır. Hane reisinin adı¹⁰, işi ve gücü¹¹, baba adı, anne adı, doğum yeri, doğum tarihi, medeni hali, cinsiyeti ve soyadı yazılıdır. İkinci ve diğer sıralarda ise genellikle hane reisinin erkek kardeş, erkek çocuklar, takriben eş veya eşler

⁸ 2006 çıkan 5490 sayılı yeni nüfus yasasına göre nüfus kayıtlarının özlük bilgileri olması gerekçesiyle mahkemeler haricinde incelenmesi izni kaldırılmıştır.

⁹ Nejat, Göynüç, "Hane deyimi hakkında", İ.Ü.E.F. Tarih Dergisi S.32, (1979), s.331-348.

¹⁰ Orijinal defterlerde "İsim ve şöhreti" ibaresi vardır.

¹¹ Orijinal defterlerde "sıfat ve sanatı" ibaresi vardır.

var ise annesi ve kızlarıyla ilgili bilgiler vardır. Nüfus esas defterinin karşı sayfasında ise o kişi ile ilgili doğum, ölüm, evlenme ve yer değiştirme ile ilgili bilgiler ve izahat bölümü bulunmaktadır.

Yapılan sayımda Burhaniye / İlkurşun Köyü'nde toplam nüfus hane sayısı 46'dır. Her haneye bir numara verilmiştir. Bu numaralar bugün kimliklerimizdeki "aile sıra(ASN)" numaralarımızdır. Hane reisi olan kişinin bazen lakapları verildiği gibi bazen de sadece isim olarak yazılmıştır. Baba ve anne isimleri yazılırken eğer yaşıyor ise direk ismi, yaşamıyor ise isminin başına "ölü" ibaresi vardır.

Kişilerin doğum yerleri yazılmaktadır. Doğum yılı olarak "Rumi yılı" yazılıdır. Doğum yıllarını miladi tarihe çevirmek için "584" ilave edilmelidir. Yaptığımız çalışmada ekteki köy nüfus esas defterinde de görüleceği üzere bütün veriler tablo şeklinde verilmiştir.

Sayımda köyde bulunan 46 hanede toplam kişi sayısı"142" dir. Hane başına ortalama nüfus miktarı ise (toplam kişi sayısı / hane sayısı=) $142 / 46 = 3,08$ 'dir. Tarihi demografi araştırmalarında genellikle hane ortalama nüfus miktarı 5 olarak kabul edilmektedir. Burhaniye / İlkurşun Köyü'ndeki hane başına ortalama nüfus miktarı bu rakamın çok altındadır¹².

Defterdeki isimler konusunda gözümüze çarpan bazı şahıs isimleri bulunmaktadır. Mesela Eyüp, İdris, İsmail, Davut, Yakup, Yahya, Zekeriya, İshak, Musa, İbrahim, Süleyman... gibi isimlere sıkça rastlanmaktadır. Bu adlar genellikle İsrailoğullarına gelen peygamber isimleridir. Karadeniz'in kuzeyinde devlet kuran ve din değiştiren Hazarlarla¹³ bir etkileşimin olduğu düşüncesi doğmaktadır.

Şahıs isimlerinde Çerkezlere has ama bugün köyde kullanılmayan adlar dikkat çekicidir. Örneğin: Pişmaf¹⁴, Vişman, Zakuş, Mihra, Yapruk, Hasas, Zirk,

¹² Bunun nedenini Çerkez kültüründe genç yaşta evlenmenin ayıp olduğu inancı olduğunu düşünmekteyim.

¹³ Hazarlar konusunda en yakın bir araştırma için bkz: Kevin Alan Brook, Bir Türk İmparatorluğu Hazar Yahudileri,(Çev: İsmail Tulçalı), İstanbul, 2005.

¹⁴ "Güzel günün adamı" anlamındadır. Remzi Tekir ile yapılan görüşme.

Sofiş, Faşafişe, Hatuk, Şerifet, Gerkuş, Haçuk, Haaham, Hatuş, Naçuk, Akatik, Pizin, Zize, Öhşk, Bat, Toruk, Otkış, Toşafiş...gibi¹⁵.

Sayımı yapılan hane reislerinin ortalama yaşı "24.11"dir. Sayımda en yaşlı hane reisi, hane no 7'de 1.sırada kayıtlı olan Ölü Mustafa oğlu 1256 Kafkasya doğumlu "Mustafa oğlu Mehmet Bey" dir. Sayımda "64" yaşındadır. Bugün bu ailenin kaydı "Kapalı Kayıt" yani soyu devam etmemektedir. Sayımda hanede kendisi ve eşi olmak üzere toplam bir erkek, bir de kadın toplam iki kişinin kaydı bulunmaktadır.

Sayım yılında doğan yani yaşı "0" olan yedisi erkek, üçü bayan olmak üzere toplam 10 bulunmaktadır.

Sayımda bulunan erkek nüfus yaş ortalaması 26.33, bayanların nüfus yaş ortalaması 21.89'dur. Genel yaş ortalaması 24.11'dir.

Hane reislerinin cinsiyeti: 46 hane reisinin "45" (% 97.82) i erkektir. Bayan hane reisi bir kişi (%2.17) bulunmaktadır¹⁶.

Toplam nüfusun cinsiyetine baktığımızda; 83 kişisi erkek (%58.45), 59 kişisi bayandır (%41.54). Bu kişilerin medeni durumları ise şöyledir; 71'i evli (% 50), 64'ü bekâr (% 45), 6'sı dul'dur (% 5)¹⁷.

Hane reisleri genellikle baba adlarıyla lakap olarak yazılmıştır. Sayımdaki kişilerin 73 kişinin babası, 84'nün annesi ölüdür¹⁸.

Kişilerin doğum yerleri: Kaydı yapılan 142 kişinin 75'i Fethiye¹⁹ (%58.81), 34'ü Kafkasya (% 23.94), 8'i İhsaniye (%5.63)²⁰, 3'ü Medekse²¹ ve Bayındır²²,

¹⁵ Çerkez isimleri ve anlamları konusunda bakınız: <http://cerkez.blogspot.com/2007/07/erkes-isimleri-ve-anlamlari.html> ,<http://www.adigeodasi.tr.gg/%C7ERKEZ-%26%23304%3B%26%23304%3BMLER%26%23304%3B.htm> <http://www.cerkes.gen.tr/cerkes-isimleri-ve-anlamlari/>

¹⁶ Hane no: 28. "Elmas zevcesi Hanife".

¹⁷ Aynı tarihte Bayındır ilçe merkezi ve 5 köy hariç diğer toplam 39 idari birimde cinsiyet durum oranları şöyledir: Erkek % 50.68, kadın % 49.31. Bakınız: 2009 yılı Ülfet Onart Lisesi Tübitak Tarih Proje Araştırması. 1320 yılında Aydın vilayetinde toplam yerli erkek nüfusu % 50.13, yerli kadın nüfusu ise % 49.87 oranındadır.

¹⁸ Torbalı nüfus müdürlüğü arşivinde incelediğim defterlerde kayıtlarda erkek için " Müteveffa", kadın için " Müteveffiye" yazılıdır.

¹⁹ Kimi kayıtlarda sadece "Fethiye" yazmasına rağmen, bazı kayıtlarda "Fethiye Köyü" , bazısında ise "Fethiye Karyesi" yazılmıştır.

²⁰ Ödemiş Ertuğrul Köyü.

2'i Adagüme²³, Burhaniye²⁴, diğer kişiler ise Aydın, Falaka²⁵, Bezdegüme²⁶, Çerke(z)istan, Datbey Karyesi²⁷, Salihli²⁸ doğumludur. Bir kişinin de doğum yeri yazılı değildir²⁹.

Hane reislerinin soyadları: 46 hanenin 41 tanesinin (% 89,13) soyadı defterde kayıtlıdır. 5 tanesinin (% 10.86) ise soyadı defterde kayıtlı değildir. Bunun nedeni ise bu hanelerin kapalı kayıt olmasındandır. Çünkü hiçbir ailenin naklen başka idari birime nakil kaydı bulunmamaktadır.

Hane içi kişi sayısı: Sayımda en kalabalık aile “Hane 26 KÜÇÜK” soyadını taşıyan aile olan hanedir. Sayımda hanede toplam “7” kişi vardır. Bu hane bugün kapalı kayıt konumundadır. Sayımda hane içi kişi sayısı 1 olan 7 hane bulunmakta olup hepsi de kapalı kayıt konumundadır³⁰.

Sülale isimlerinin verilisinde genellikle Çerkezlerin Nart³¹ efsanesinde geçen tanrılarla veya isimlerle ilgilidir. Örneğin köyün kurucu ismin aldığı Hacı İlyas ailesi (Dirik) Tlepşuk sülalesindedir.”Tlepşuk” anlam olarak “Demir tanrısının çocukları” anlamındadır. Diğer bir örnek “Miş’e” sülalesi anlam olarak “Ayı”dır. Ayı kutsanan hayvan olup aslında burada anlatılmak istenen güçlü-kuvvetlidir.

Sayımdaki hanelerin tespit edilebilen lakapları aşağıda belirtilmiştir³²:

---

²¹ Ödemiş Ortaköy.

²² Orta Mescit Mahallesi.

²³ Ödemiş Konaklı Beldesi.

²⁴ İlkurşun Köyü.

²⁵ Bayındır Zeytinova Beldesi.

²⁶ Ödemiş Yolüstü Köyü.

²⁷ Ödemiş Günlüce Köyü.

²⁸ Kele Mahallesi.

²⁹ Hane 36 “Topal Yusuf oğlu Murat”.

³⁰ Hane:28.32,36,39,40,42.

³¹ Yismeyl Özdemir ÖZBAY, 'Mitooloji ve Nartlar', Ankara, 1990; http://www.circassiancenter.com/cc-turkiye/edebiyat/efsaneler/017_cecennart.htm. (ET: 19/10/2011)

³² Her ailenin bir sembol veya işareti diyebileceğimiz cixne'si vardır. <http://www.cerkes.net/bilgi-deposu/abhaz-apsuva-sulale-arma-sembol-t10138.html> (ET:12/10/2010), <http://www.cerkes.net/bilgi-deposu/sapsig-sulale-sembol-arma-t10143.html>

Sülalesi	Ailenin soyadı
Bat'e	Tamkan
Bcaşko	Hanoğlu - Haçuk
Şage	Seren
Hagur	Akın-Doğan-Şeker
Mamıj	Özdemir
Miş'e	Akın-Mutlu
Natkho	Tekir
Psavko	Tekkurşun-Ağartan-Ersöz
Ratuk	Toprak
Ş'avo	(Köktürk) Çayır
Şhalakho	Yalçın-Kayın-Çardak
Şowoeş	Yaprak-Yamak
Taymaz	Taymaz (Aile Dinar'da)
T'eşu	Özer
Thauvşe	Atik-Akbay-Başol-Özgün
Thavkho	Uğuz-Demir-Vural-Geyik
Tlepşuk	Dirik-Batı-Girgin
Tl'ixuguj	Barut
Ğuşıy	Bahar
Xuace	Tunga
Hağur	Bayol
Hatko (Abzakh)	Güney
Xokon (Abzakh)	Kahraman

1320 sayımındaki 46 hanenin 28 hanesinin köy nüfus defterinde “kayıtlı devam” etmektedir (% 60,87)³³. Bazı hanelerin kayıtları “kapalı kayıt” konumundadır (% 39,13)³⁴.

İdari birimden başka idari birime nakil aldırın hane bulunmamaktadır. Hanelerin defterdeki lakapları ile örtüşen soyadları bulunmaktadır³⁵. 1320 sayımından sonra deftere kayıt olan haneler bulunmaktadır³⁶.

(ET:12/10/2010).Sülale isimleri köy muhtarı 1958 doğumlu Sayın Muammer Özel ve 1946 doğumlu Sayın Remzi Tekir yardımıyla tespit edilmiştir. Kendilerine teşekkür ederim.

³³ Hane: 1.3.4.6.9.10.11.12.13.15.16.17.19.20.23.25.27.29.30.33.34.35.38.39.41.42.44.45.46.

³⁴ Hane: 2.5.7.8.11.14.18.21.22.24.26.28.31.32.36.37.40.43.

³⁵ Hane 4 “Yaprak oğlu ...YAPRAK”, Hane 25 “ Haçuk oğlu ...HAÇUK”, Hane 41 “ Bat oğlu..BATI” gibi.

³⁶ 1323 yılı: Hane 47,48, 49,1325 yılı: 50, 1327 yılı: 51, 1329 yılı: 52,53, 1330 yılı: 54, 55, 1331 yılı: 56,57,58, 1335 yılı: 59,60, 1926 yılı: 61,62, 1947 yılı: 63, 64, 1955 yılı: 65, 1958 yılı:66, 67.

Sayımdaki erkek hane reislerinin yaptıkları işi ve gücü de belirtilmiştir. 23'ü Rençper (%51.11),21'i Çiftçi (%46.66), birer kişi de Deştaban³⁷ ve Aşar kolcusudur. Ancak üç ayrı hanede, hane reisinden başka üç erkek aile ferdi çiftçi ve bir aile ferdi de rençper olarak görülmektedir.

Sonuç: Çerkezlerin iskan edildiği İlkurşun Köyü'nde son Osmanlı nüfus sayımı 1904 yılında yapılmıştır. Nüfus esas defterinde kişilerin doğum yerlerine incelediğimizde Kafkasya'dan sonra iskan edildikleri yerleşimler de ortaya çıkmaktadır. Sayımda 46 nüfus hanesi bulunmakta olup toplam kişi sayısı 142 kişidir. Köyde bugün ana dil olarak Çerkezce konuşulmakta olup Çerkez gelenek-göreneklere devam etmektedir. 1919 yılında bölgede gerçekleşen Yunan işgaline karşı ilk toplu direniş bu köyde gerçekleşmiştir. Bu nedenle Hacı İlyas / Burhaniye olan köyün adı İlkurşun'a çevrilmiştir.

---

³⁷ Köy bekçisi.

Köyün genel görünüşü (<http://static.panoramio.com/photos/original/47798358>)

İlkkurşun anıtı

Sene:1307 Küçük oğlu Lokman kızı

Havva .. (Köy mezarlığı) (N.ÇETİN arşivi)

Sene: 1323 Hatip oğlu Osman mahdumu Zekeriya... (Köy mezarlığı)
(N. ÇETİN arşivi)

Sülalesinin adı yazılı mezar taşı kitabesi (Köy mezarlığı) (N. ÇETİN arşivi) Hane no ³⁸	BSN ³⁹	Erkek	Kadın	Adı ⁴⁰	Sanatı işi ve gücü ⁴¹	Babası ⁴²	Anası ⁴³	Milleti	Doğduğu Tarih	Doğduğu yer	Sayıdaki Yaşı	Evlü	Bekar	Dul
1 ⁴⁴	1	1		Canbulat oğlu Pişmaf	Çiftçi	Ölü ⁴⁵ Canbulat	Ölü Vişman	İslam	1261	Çerkestan ⁴⁶	59	2	2	
	2	2		Mahdumu ⁴⁷ Hasan		Pişmaf	Ölü Zakuş	"	1309	Fethiye Köyü	11			
	3	3		Diğer Mahdumu Hüseyin		Pişmaf	Mihra	"	1320	Fethiye Köyü	0			
	4	1		Zevcesi ⁴⁸ Mihra		Ölü Hüseyin	Ölü Hanife	"	1290	Rumeli	30			
2 ⁴⁹	1	1		Hacı Hüseyin oğlu İbrahim	Çiftçi	Ölü Hacı Hüseyin	Ölü Hafıza	İslam	1271	Kafkasya	49	2		
	2	2		Zevcesi Fatma		Ölü Ömer	Ölü Ayşe	"	1281	"	39			
3 ⁵⁰	1	1		Timurcan oğlu Mehmet	Çiftçi	Ölü Timurcan	Fatma	İslam	1298	Burhaniye	22		1	1
	2	1		Validesi Fatma		Ölü Abdullah	Ölü Havva	"	1263	Kafkasya	57			
4 ⁵¹	1	1		Yaprak oğlu Yusuf	Çiftçi	Ölü Yaprak	Ölü Havva	İslam	1271	Kafkasya	49		3	1
	2	2		Mahdumu Ömer	"	Yusuf	Ölü Hatice	"	1301	Fethiye	19			
	3	3		Diğer Mahdumu Eyüp		"	Ölü Fatma	"	1305	"	15			
	4	4		Diğer		"	"	"	1320	"	0			

³⁸ Bu günkü nüfus kayıtlarımızda ASN(Aile Sıra Numarası) karşılığıdır.

³⁹ BSN (O haneye ait Birey Sıra Numarası).

⁴⁰ 1320 sayımındaki defterlerde "isim ve şöhreti" ibaresi yazılıdır.

⁴¹ 1320 sayımındaki defterlerde "Sıfat ve sanatı" ibaresi yazılıdır

⁴² "Pederi"

⁴³ "Validesi"

⁴⁴ Ailenin Soyadı: Çayır (Köktürk), sülalesi: Ş'avo.

⁴⁵ 1320 sayımındaki defterlerde erkek için "müteveffa", bayan için "müteveffiye" yazılıdır.

⁴⁶ Çerkesiztan olmalıdır.

⁴⁷ Erkek çocuğu.

⁴⁸ Eşi.

⁴⁹ Ailenin Soyadı: Kayın, Kapalı kayıt.

⁵⁰ Ailenin Soyadı: Şeker, sülalesi: Hagur.

⁵¹ Ailenin Soyadı: Yaprak, sülalesi: Şowoeş.

			Hüseyin										
5 ⁵²	1	1	Abdullah oğlu Hacı İdris	Çiftçi	Ölü Abdullah	Ölü Havva	İslam	1261	Kafkasya	59	2		
	2		Zevcesi Hasas		Ahmet	Ölü Hatice	"	1280	Salihli Kele Mahal.	40			
6 ⁵³	1	1	Halil oğlu Pişmaf	Rençper	Ölü Halil	Ölü Zirk	"	1261	Kafkasya	59	2	3	
	2	2	Mahdumu Salih		Pişmaf	Ölü Fatma	"	1311	Fethiye	9			
	3	3	Diğer "		"	Ölü Kare	"	1309	"	11			
	4		Raşit										
	4	1	Zevcesi Hafıza		Ölü Hasan	Ölü Ayşe	"	1293	"	27			
	5	4	Üveyi Mahdumu Durmuş Ali		Akrus	Hafıza	"	1312	Fethiye Köyü	8			
7 ⁵⁴	1	1	Mustafa oğlu Mehmet Bey	Çiftçi	Ölü Mustafa	Ölü Habibe	İslam	1256	Kafkasya	64	2		
	2		Zevcesi Fatma		Ölü İshak	Ölü Havva	"	1271	"	49			
8 ⁵⁵	1	1	Sofiş oğlu Mehmet	Çiftçi	Ölü Sofiş	Ölü Ayşe	"	1266	Kafkasya	54	2	1	
	2	2	Mahdumu Mehmet		Mehmet	Ölü Fatma	"	1308	Fethiye Köyü	12			
	3		Zevcesi Necibe		Ölü Abdullah	Ölü Havva	"	1271	Kafkasya	49			
9 ⁵⁶	1	1	Çerkes Hasan oğlu İsmail	Rençper	Ölü Hasan	Ölü Faşafşe	İslam	1297	Fethiye	23	2	1	
	2	2	Mahdumu İdris		İsmail	Fatma	"	1320	"	0			
	3		Zevcesi Fatma		Ölü İshak	Ölü Hanife	"	1303	"	17			
10 ⁵⁷	1	1	Çerkes Paşa	Çiftçi	Ölü Mustafa	Ölü Fatma	İslam	1266	Kafkasya	54	2	1	
	2	2	Mahdumu Osman		Paşa	Vişman	"	1306	Fethiye Köyü	14			
	3		Zevcesi Vişman		Ölü Pişmaf	Ölü Havva	"	1276	Kafkasya	44			
11 ⁵⁸	1	1	Nazif oğlu Hüseyin	Rençper	Ölü Nazif	Ölü Habibe	İslam	1271	Kafkasya	49	2	2	
	2		Zevcesi Nafia		Kara Mehmet	Fatma	"	1291	Medekse ⁵⁹	29			
	3	2	Kerimesi ⁶⁰ Hanife		Hüseyin	Ölü Habibe	"	1303	Fethiye	17			
	4	3	Diğer Kerimesi Hatice		"	"	"	1309	"	11			
12 ⁶¹	1	1	Nazif oğlu Ömer	Rençper	Ölü Nazif	Ölü Habibe	İslam	1291	Fethiye	29	2		
			Zevcesi Aşet		Ölü Canbulat	Ölü Hanife	"	1300	"	20			
13 ⁶²	1	1	İsmail oğlu Davut	Çiftçi	Ölü İsmail	Vişman	İslam	1298	Fethiye	22	2	1	
	2	2	Mahdumu Ali		Davut	Hafıza	"	1320	"	0			
	3		Zevcesi Hafıza		Ölü Hasan	Ölü Fatma	"	1303	"	17			

52 Ailenin Soyadı: Kavak . Kapalı kayıt.

53 Ailenin Soyadı: Aksu.

54 Ailenin Soyadı: Kaya. Kapalı kayıt.

55 Kapalı kayıt.

56 Ailenin Soyadı: Demir, sülalesi: Thavkho.

57 Ailenin Soyadı: Toprak, sülalesi: Ratuk.

58 Kapalı kayıt.

59 Ödemiş Ortaköy.

60 Kızı.

61 Ailenin Soyadı: Özdemir, sülalesi: Mamij.

62 Ailenin Soyadı: Vural, sülalesi: Thavkho.

14 ⁶³	1	1	Mehmet oğlu Yakup	Çiftçi	Ölü Mehmet	Ölü Fatma	İslam	1265	Kafkasya	55	2	2	
	2		Zevcesi Fatma		Ölü Mustafa	Ayşe	"	1277	"	43			
	3	2	Kerimesi Nazife		Yakup	Ölü Hanife	"	1308	Fethiye Köyü	12			
	4	3	Üveyi Kerimesi Havva		Ölü İbrahim Cavuş	Fatma	"	1304	"	16			
15 ⁶⁴	1		Abdullah oğlu İsmail Hatip	Çiftçi	Ölü Abdullah	Ölü Fatma	İslam	1265	Kafkasya	55	2	2	
	2		Mahdumu Yakup		İsmail	Ölü Hafıza	"	1303	Fethiye Köyü	17			
	3		Zevcesi Hatice		Ölü Ömer	Haviya	"	1295	İhsaniye ⁶⁵	25			
	4		Kerimesi Şerifet		İsmail	Hatice	"	1320	Fethiye	0			
16 ⁶⁶	1	1	Hatuk oğlu Bekir	Rençper	Ölü Hatuk	Ölü Guşan	İslam	1286	Kafkasya	34	2	2	
	2	2	Üveyi Mahdumu Mehmet		Ölü Selim	Fatma	"	1316	Fethiye	4			
	3	1	Zevcesi Fatma		Ölü İbrahim	Ölü Ayşe	"	1292	"	28			
	4	2	Kerimesi Havva		Bekir	Ölü Hanife	"	1312	"	8			
17 ⁶⁷	1	1	Hasan oğlu Hacı İlyas	Çiftçi	Ölü Hasan	Ölü Havva	İslam	1268	Kafkasya	52	2	4	
	2	2	Mahdumu Yahya		Hacı İlyas	Ölü Hanife	"	1309	Fethiye	11			
	3	3	Diğer Mahdumu Salih		"	"	"	1312	"	8			
	4	4	Diğer		"	"	"	1320	"	0			
	5	1	Ömer		"	"	"	"	"				
	6	2	Zevcesi Hanife		İbrahim	Havva	"	1298	İhsaniye	22			
	7	2	Kerimesi Rukiye		Hacı İlyas	Ölü Hanife	"	1305	Fethiye	15			
18 ⁶⁸	1	1	İsmail oğlu İshak	Rençper	Ölü Süleyman	Ölü Hacı Paşa	İslam	1299	Fethiye	21	2	1	
	2	2	Biraderi Mustafa	"	"	"	"	1296	"	24			
	3	1	Zevcesi Ayşe		Ali	Ölü Hanife	"	1302	"	18			
19 ⁶⁹	1	1	Ali Bey oğlu Süleyman	Rençper	Ölü Mustafa	Ölü Hanife	İslam	1290	Rumeli	30	2		
	2	2	Zevcesi Vahide		Ölü Hatuk	Pirim	"	1298	İhsaniye	22			
20 ⁷⁰	1	1	Sait Kahya ⁷¹	Rençper	Ölü Hasan	Ölü Havva	İslam	1274	Kafkasya	46	2		
	2	1	Zevcesi Ayşe		Koca Hasan	Ölü Hasas	"	1290	Adagüme ⁷²	30			

⁶³ Ailenin Soyadı: Vurgun. Kapalı kayıt.

⁶⁴ Ailenin Soyadı: Agartan, sülalesi: Psavko.

⁶⁵ Ödemiş Ertuğrul Köyü.

⁶⁶ Ailenin Soyadı: Atik, sülalesi: Thauvşe.

⁶⁷ Ailenin Soyadı: Dirik, sülalesi: Tlepşuk.

⁶⁸ Ailenin Soyadı: Uslu . Kapalı kayıt.

⁶⁹ Ailenin Soyadı: Bayol, sülalesi: Thauvşe.

⁷⁰ Ailenin Soyadı: Girgin, sülalesi: Tlepşuk.

⁷¹ Sahatkeri olmalı.

21 ⁷³	1	1	Çerkes Ahmet	Rençper	Ölü İbrahim	Fatma	İslam	1282	Bayındır Kazası Orta Mescit M.	38	2	2	
	2	2	Üvey Mahdumu Alim		Ölü Tahir	Hatice	"	1316	Fethiye	4			
	3	1	Zevcesi Hatice		Abdullah	Fatma	"	1298	Bayındır	22			
	4	2	Kerimesi Fethiye		Ahmet	Hatice	"	1320	Fethiye	0			
22 ⁷⁴	1	1	Yad Kerim	Rençper	Ölü Süleyman	Ölü Hafize	İslam	1286	Rumeli	34	2		
	2	1	Zevcesi Hatice		Ölü Hasan	Ölü Havva	"	1295	Fethiye	25			
23 ⁷⁵	1	1	Ömer oğlu Hasan	Rençper	Ölü Ömer	Ölü Ayşe	İslam	1287	Rumeli	33	2	1	
	2	1	Zevcesi Nazife		Halil	Hafıza	"	1298	Bezdegüme ⁷⁶	22			
	3	2	Kerimesi Şükriye		Hasan	Nazife	"	1320	Fethiye	0			
24 ⁷⁷	1	1	Gerkuş oğlu İlyas	Çiftçi	Ölü Ahmet	Hatice	İslam	1299	Burhaniye ⁷⁸	21		1	1
	2	1	Validesi Hatice		Ölü Süleyman	Ölü Havva	"	1275	Kafkasya	45			
25 ⁷⁹	1	1	Haçuk oğlu İbrahim	Çiftçi	Ölü Hüseyin	Ölü Haaham	İslam	1268	Kafkasya	52	2	2	
	2	2	Mahdumu Mehmet		İbrahim	Ölü Rabife	"	1303	Fethiye Karyesi	17			
	3	1	Diğer Mahdumu Kerim		"	"	"	1316	"	4			
	4	2	Zevcesi Kamile		Ölü İbrahim	Ayşe	"	1306	"	14			
26 ⁸⁰	1	1	Musa oğlu Küçük Osman	Aşar Kolcusu	Ölü Musa	Ölü Havva	İslam	1260	Kafkasya	60	4	3	
	2	2	Biraderi Ömer	Çiftçi	"	"	"	1271	"	49			
	3	3	Ömer Mahdumu Ali		Ömer	Ölü Havva	"	1313	Fethiye	7			
	4	1	Zevcesi Hanife		Ölü Hacı Hasan	Ölü Hafize	"	1283	Kafkasya	37			
	5	2	Ömer Zevcesi Havva		Hamus	Hatice	"	1295	İhsaniye	25			
	6	3	Ömer Kerimesi Şerife		Ömer	Ölü Hatice	"	1306	"	14			
	7	4	Diğer Kerimesi Kamile		"	Ölü Havva	"	1311	"	9			
27 ⁸¹	1	1	Hatuş oğlu Hacı İbrahim	Çiftçi	Ölü Hatuş	Ölü Havva	İslam	1282	Kafkasya	38	2	1	1
	2	2	Mahdumu Yahya ⁸²	"	Hacı İbrahim	Ölü Hatice	"	1300	Fethiye Karyesi	20			
	3	3	Diğer		"	"	"	1305	"	15			
	4	1	Salih Yahya Zevcesi Vahide		Ölü Elmas	Hanife	"	1307	"	13			
28 ⁸³	1	1	Elmas Zevcesi Hanife		Ölü Bahuç	Ölü Havva	İslam	1270	Kafkasya	50			1

⁷² Ödemiş Konaklı Beldesi.

⁷³ Ailenin Soyadı: Çeken .Kapalı kayıt.

⁷⁴ Ailenin Soyadı: Bardak. Kapalı kayıt.

⁷⁵ Ailenin Soyadı: Barut, sülalesi: Hağur.

⁷⁶ Ödemiş Yolüstü Köyü.

⁷⁷ Ailenin Soyadı: Terkos .Kapalı kayıt.

⁷⁸ Ödemiş İlkurşun Köyü.

⁷⁹ Ailenin Soyadı: Haçuk, sülalesi: Beaşko.

⁸⁰ Ailenin Soyadı: Küçük. Kapalı kayıt.

⁸¹ Ailenin Soyadı: Ateş. Kapalı kayıt.

⁸² "Askerde". 28 Kanunevvel (1)331.

⁸³ Ailenin Soyadı: Elmas. Kapalı kayıt.

29 ⁸⁴	1	1	Osman Dayı oğlu Salih	Çiftçi	Ölü Osman	Ölü Havva	İslam	1286	Kafkasya	34	2	1	
	2		Zevcesi Zeliha		Ölü Mahmut	Ölü Fatma	"	1289	Datbey Karyesi ⁸⁵	31			
	3	2	Kerimesi Havva		Salih	Zeliha	"	1312	Fethiye Karyesi	8			
30 ⁸⁶	1	1	Hacı İbrahim oğlu İsmail	Çiftçi	Ölü Hacı İbrahim	Ölü Havva	İslam	1293	Fethiye Karyesi	27	2	2	
	2	2	Mahdumu Ahmet		İsmail	Hanife	"	1318	"	2			
	3		Zevcesi Hanife		Ölü Hakuk	Ölü Hatice	"	1294	Bayındır Falaka ⁸⁷ Köyü	26			
	4	2	Kerimesi Emine		İsmail	Hanife	"	1313	Fethiye Köyü	7			
31 ⁸⁸	1	1	Naçuk Süleyman oğlu	Rençper	Ölü Naçuk	Ölü Vahide	İslam	1265	Kafkasya	55	2	3	
	2	2	Mahdumu Ömer		Süleyman	Esmâ	"	1311	Fethiye Köyü	9			
	3		Zevcesi Esmâ		Ölü Akatik	Pizin	"	1281	Kafkasya	39			
	4	2	Kerimesi Havva		Süleyman	Esmâ	"	1307	Fethiye Köyü	13			
	5	3	Diğer Kerimesi Fatma		"	"	"	1319	"	1			
32 ⁸⁹	1	1	Musa oğlu Ahmet	Rençper	Ölü Hasan	Ölü Havva	İslam	1295	Fethiye Köyü	25		1	
33 ⁹⁰	1	1	Yaprık Süleyman oğlu	Çiftçi	Ölü Yaprık	Ölü Zeynep	İslam	1275	Kafkasya	45	2	4	
	2	2	Mahdumu İsa		Süleyman	Zize	"	1314	Fethiye Köyü	6			
	3		Zevcesi Zize		Ölü Nazif	Ölü Hani	"	1278	Kafkasya	42			
	4	2	Kerimesi Hanife		Süleyman	Zize	"	1303	Fethiye Köyü	17			
	5	3	Diğer " Havva		"	"	"	1307	"	13			
	6	4	Diğer " Nesibe		"	"	"	1311	"	9			
34 ⁹¹	1	1	Abdullah Osman oğlu	Çiftçi	Ölü Abdullah	Ölü Havva	İslam	1289	Kafkasya	31	2	4	
	2	2	Mahdumu İshak		Osman	Hafıza	"	1312	Fethiye Köyü	8			
	3	3	Diğer " Yakup		"	"	"	1314	"	6			
	4	4	Diğer " İsmail		"	"	"	1319	"	1			

84 Kapalı kayıt.

85 Ödemiş Günlüce Köyü.

86 Ailenin Soyadı: Çardak, sülalesi: Şhalakho.

87 Bayındır Zeytinova Beldesi.

88 Ailenin Soyadı: Gürkan . Kapalı kayıt.

89 Ailenin Soyadı: Tekgül .Kapalı kayıt.

90 Ailenin Soyadı: Yamak, sülalesi: Şowoeş

91 Ailenin Soyadı: Akbay, sülalesi: Thauvşe.

5	1	Zevcesi Hafıza	Hacı İbrahim	Fatma	"	1290	Bayındır	30			
6	2	Kerimesi Hanife	Osman	Hafıza	"	1307	Fethiye	13			
35 ⁹²	1 1	Musa oğlu Nuri	Rençper	Ölü Musa	Ölü Hafıza	İslam	1294	Fethiye Köyü	26	2	1
	2 2	Mahdumu İsmail		Nuri	Ayşe	"	1320	"	0		
		Zevcesi Ayşe		İbrahim	Fatma	"	1297	İhsaniye Köyü	23		
36 ⁹³	1 1	Topal Yusuf oğlu Murat	Rençper	Ölü Yusuf	Ölü Zivace	İslam	1298		22		1
37 ⁹⁴	1 1	Osman oğlu Musa	Rençper	Ölü Osman	Ölü Şefika	İslam	1298	Fethiye Köyü	22		1
38 ⁹⁵	1 1	Osman oğlu Mustafa Bey	Rençper	Ölü Osman	Ölü Şerife	İslam	1294	Adagüme Köyü	26	2	
	2 2	Zevcesi Hatice		Ömer	Ölü Havva	"	1300	Fethiye Köyü	20		
39 ⁹⁶	1 1	Öhşk oğlu Osman	Rençper	Ölü Öhşk	Şaş	İslam	1307	Fethiye Köyü	13		1
40 ⁹⁷	1 1	Ali Mirza oğlu İdris	Rençper	Ölü Mirza	Ölü Havva	İslam	1290	Fethiye Köyü	30		1
41 ⁹⁸	1 1	Bat oğlu Şerif	Rençber	Ölü Bat	Ölü Behiye	İslam	1266	Kafkasya	54	1	2
	2 2	Mahdumu Kaşif		Şerif	Ölü Fatma	"	1303	Fethiye Köyü	17		
		Diğer									
	3 3	"		"	Ölü Hatice	"	1312	"	8		
		Hamit									
	4	Zevcesi Havva		Ahmet	Fatma	"	1301	Medekse	19		
42 ⁹⁹	1 1	Toruk oğlu Zekariya	Rençper	Ölü Toruk	Ölü Havva	İslam	1293	Rumeli	27		1
43 ¹⁰⁰	1 1	Otkış oğlu Ahmet	Rençper	Ölü Mestan	Ölü Neşmihan	İslam	1291	Rumeli	29	2	1
	2 2	Biraderi Ali	"	"	"	"	1297	"	23		
	3	Zevcesi Keziban		Hasan	Emine	"	1303	Aydın	17		
44 ¹⁰¹	1 1	Hatuk oğlu Ali	Çiftçi	Ölü Hatuk	Ölü Havva	İslam	1265	Kafkasya	55	2	3
	2 2	Mahdumu Kazım		Ali	Ölü Hanife	"	1304	Fethiye Köyü	16		
		Diğer									
	3 3	"		"	"	"	1306	"	14		
		Hasan									
		Diğer									
	4 4	"		"	Hamide	"	1320	"	0		

⁹² Ailenin Soyadı: Doğan, sülalesi: Hagar.

⁹³ Ailenin Soyadı: Topal. Kapalı kayıt.

⁹⁴ Ailenin Soyadı: Biricik . Kapalı kayıt.

⁹⁵ Ailenin Soyadı: Mutlu, sülalesi: Miş'e.

⁹⁶ Ailenin Soyadı: Kavak. Kapalı kayıt.

⁹⁷ Ailenin Soyadı: Baş. Kapalı kayıt.

⁹⁸ Ailenin Soyadı: Batı, sülalesi: Tlepşuk.

⁹⁹ Kapalı kayıt.

¹⁰⁰ Ailenin Soyadı: Okka. Kapalı kayıt.

¹⁰¹ Ailenin Soyadı: Başol, sülalesi: Thauvşe.

	Muhacirlerinden Ahmet					
58 ¹¹⁴	Siroz Muhacirlerinden Hamit	Okur Yazar	Ölü Hasan	Ölü Ayşe	İslam 1295	Siroz
59 ¹¹⁵	Ali Bey oğlu Hasan	Rençper	Ölü Pişmaf	Ölü Hatice	İslam 1305	Burhaniye
60 ¹¹⁶	Siroz Muhacirlerinden Zekeriya	Rençper	Ölü Mirze	Ölü Nakile	İslam 1290	Siroz
61 ¹¹⁷	Siroz Muhacirlerinden Ömer	Rençper	Ölü Hüseyin	Ölü	İslam 1277	Siroz Hamamdos
62 ¹¹⁸	Ali Tekir		Kamil	Nimet	İslam 1950	Burhaniye
63 ¹¹⁹	Hüseyin	Çiftçi	Mehmet	Nazile	İslam 1320	Nevrekop
64 ¹²⁰	Murat	Çiftçi	Muhittin	Havva	İslam 1320	Manastır
65 ¹²¹	Hüseyin Çoban	Çiftçi	Hasan	Hafize	İslam 15.M ar.29	Kaya Köyü
66 ¹²²	Mehmet	Rençper	Mustafa	Melek	İslam 1330	Ertuğrul
67 ¹²³	Hasan	Çiftçi	Mehmet	Rabiye	İslam	

¹¹⁴ Ailenin Soyadı: Bahar, sülalesi: Ğuşıy.

¹¹⁵ Deftere tescil tarihi:1335. Ailenin Soyadı: BAYKAL. Kapalı kayıt.

¹¹⁶ Ailenin Soyadı: Yetik. Kapalı kayıt.

¹¹⁷ Deftere tescil tarihi:1926. Ailenin Soyadı: SEREZ. Kapalı kayıt.

¹¹⁸ Ailenin Soyadı: Tekir, sülalesi: Natkho.

¹¹⁹ Deftere tescil tarihi:1947. Ailenin Soyadı: AKŞİT. Bayındır Arıkbaşı Köyü 139 haneden nakil geldi.

¹²⁰ Bayındır Arıkbaşı Köyü 117 haneden nakil geldi. Ailenin Soyadı: TUNGA, sülalesi: Xuace.

¹²¹ Ödemi Kayaköy'den nakil geldi. Deftere tescil tarihi:1955. Ailenin Soyadı: ÇOBAN

¹²² Ödemiş Ertuğrul Köyü'nden nakil geldi. Deftere tescil tarihi:1958. Ailenin Soyadı: ÖZGÜN, sülalesi: Thauvşe.

¹²³ Ailenin Soyadı: Özer, sülalesi: T'eşu.

KAYNAKLAR

Başbakanlık Osmanlı Arşivi (BOA) , Fon kodu: BEO, Tarih: 28 Z 1325, Dosya no:3239, Gömlek no:242915

Ödemiş İlkurşun Köyü Nüfus Esas Defteri (Muhtarlık arşivi)

Göyünç, Nejat, “Hane deyimi hakkında”, İ.Ü.E.F. Tarih Dergisi 32, (1979), s.331–348

Bilgi, Nejdət,” Osmanlı Dönemi Nüfus Sayımı Hakkında”,Türk Yurdu, C.19–20, (Aralık 1999 Ocak), s.117–124.

Karpat, Kemal, Osmanlı Nüfusu (1830–1914), İstanbul,2003.

Saydam, Abdullah, Kırım ve Kafkas göçleri(1856-1876), Ankara, 1997,TTK.

Mccarthy, Justin, Ölüm ve Sürgün, İnkılâp Kitapevi, 6. Baskı, Çeviren Bilge Umar, İstanbul, 1998.

Brook, Kevin Alan, Bir Türk İmparatorluğu Hazar Yahudileri,(Çeviri: İsmail Tulçalı), Nokta kitap Yayınları, İstanbul, 2005.

Özbay, Yismeyl Özdemir, Mitoloji ve Nartlar, Kafdağı Yayınları, Ankara, 1990.

http://www.circassiancenter.com/cc-turkiye/edebiyat/efsaneler/017_cecennart.htm. (ET.19/10/2011)

<http://cerkez.blogspot.com/2007/07/erkes-isimleri-ve-anlamlari.html> .

<http://Www.Adigeodasi.Tr.Gg/%C7erkez-%26%23304%3bs%26%23304%3bmler%26%23304%3b.Htm>

<http://www.cerkes.gen.tr/cerkes-isimleri-ve-anlamlari/>

http://www.circassiancenter.com/cc-turkiye/edebiyat/efsaneler/017_cecennart.htm.(ET.19/10/2011)

<http://www.cerkes.net/bilgi-deposu/abhaz-apsuva-sulale-arma-sembol-t10138.html> (ET:12/10/2010).

<http://www.cerkes.net/bilgi-deposu/sapsig-sulale-sembol-arma-t10143.html> (ET:12/10/2010).

http://tr.wikipedia.org/wiki/%C4%B0lkkur%C5%9Fun,_%C3%96demi%C5%9F